

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. D.14.0001.N

✕

, wonende te

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187, bus 302, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL,

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen de beslissing van de Nederlandstalige Tucht-raad van beroep voor advocaten van 10 december 2013.

Afdelingsvoorzitter Beatrijs Deconinck heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Krachtens artikel 10.2 EVRM kan de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting, die de vrijheid omvat om inlichtingen of denkbeelden door te geven en plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, welke bij de wet worden voorzien, en die in een democratische samenleving nodig zijn, onder meer tot bescherming van de goede naam of de rechten van anderen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen.

2. Een beperking van de vrijheid van meningsuiting is nodig in een democratische samenleving wanneer zij beantwoordt aan een dwingende sociale noodwendigheid, op voorwaarde dat de evenredigheid wordt geëerbiedigd tussen het aangewende middel en het beoogde doel en de beperking verantwoord is op grond van relevante en toereikende motieven.

Uit de beslissing van de rechter moet niet alleen blijken dat hij het recht op vrije meningsuiting heeft afgewogen tegen de andere rechten bedoeld in artikel 10.2 EVRM, maar ook dat de opgelegde beperking, in acht genomen de context waarin de mening werd geuit, de hoedanigheid van de partijen en de overige bijzondere omstandigheden van de zaak, beantwoordt aan een dwingende sociale noodwendigheid en pertinent is en dat door de opgelegde beperking de evenredigheid wordt geëerbiedigd tussen het aangewende middel en het beoogde doel.

3. De tuchtrechters in hoger beroep stellen vast dat de eiser een niet-ondertekend pamflet heeft verspreid in de baliekastjes van de advocaten van zijn balie waarin hij zijn ongenoegen uit over de gang van zaken en het vonnis van een

bepaald vredegerecht bij de invordering van zijn staat van kosten en ereloon, en hierbij *“zuiver op de persoon van de magistraat gerichte kritiek”* heeft geuit en de in het bericht opgenomen aantijgingen *“duidelijk ad hominem”* gericht zijn *“aan het adres van de vrederechter”*.

Zij oordelen zich enkel in te laten met de toetsing van de houding van de eiser aan de deontologische principes van de balie en besluiten dat het verspreiden van een anoniem pamflet strijdig is met de beginselen van de waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen.

Zij leggen de eiser de tuchtsanctie op van waarschuwing met uitstel op de gronden van de beroepen beslissing die zij overnemen en op de eigen gronden dat:

- op grond van artikel 10.2 EVRM beperkingen aan de vrije meningsuiting kunnen worden aangebracht om *“het gezag en de onpartijdigheid”* van de rechterlijke macht te waarborgen;
- een onderscheid dient gemaakt tussen de vrije meningsuiting over de werking van de rechterlijke macht in het algemeen en over de onpartijdigheid, onafhankelijkheid en bekwaamheid van bepaalde individuele rechters in het bijzonder, waarbij het onderscheid grotendeels is ingegeven door de aan het ambt van magistraat verbonden discretieplicht die hem in grote mate verhindert om zich in het publiek, met de elementen van het dossier in de hand, te verantwoorden over de wijze waarop hij een geding heeft beslecht;
- dientengevolge de toelaatbaarheid van kritiek op magistraten een permanente evenwichtsoefening is;
- met betrekking tot advocaten in het bijzonder de principiële toelaatbaarheid van kritiek op magistraten bovendien op gespannen voet staat met de eerbied die deze verschuldigd zijn voor het gerecht, met toepassing van artikel 429 Gerechtelijk Wetboek;
- wanneer een incident ontstaat met een magistraat, de advocaat zich tot zijn stafhouder dient te wenden en deze zich desgevallend in verbinding zal stellen met de korpsoverste overeenkomstig de gedragsregels van de balie;
- niet de minste twijfel erover kan bestaan dat het advocaten principieel is toegelaten om zich in het algemeen uit te spreken over de eventuele slechte werking

van de rechterlijke macht, dysfuncties aan de kaak te stellen en/of de inhoud van gerechtelijke beslissingen gemotiveerd te bekritisieren;

- als actor van de rechtspleging hij wel publiek kan verklaren dat hij het met een beslissing waarin hijzelf als advocaat betrokken was, oneens is, maar hij in dat geval zijn concrete bezwaren dient te laten gelden via de daartoe geëigende beroepsprocedures of andere kanalen en het juridisch debat niet in de openbaarheid te voeren;
- zuiver op de persoon van de magistraat gerichte kritiek met betrekking tot een reeds uitgesproken eindvonnis of het verloop van de procedure die aan dit eindvonnis is voorafgegaan, enkel uitgeoefend mag worden langs de tussenkomst van de stafhouder, al dan niet gevolgd door de tussenkomst van de korpsoverste.

De appelrechters houden verder rekening met het feit dat de relatie van de eiser met de betrokken vrederechter reeds was verzuurd en hij mogelijk "*het slachtoffer was van een (al dan niet gerechtvaardigde) hoge verbolgenheid*".

4. In zoverre het middel ervan uitgaat dat de appelrechters aldus aan de eiser principieel het recht ontzeggen om kritiek uit te oefenen op een concrete procedure en de wijze waarop deze is verlopen, terwijl de appelrechters de zuiver op de persoon van de rechter gerichte kritiek viseren, berust het op een onjuiste lezing en mist het feitelijke grondslag.

5. Door aldus te oordelen, hebben de appelrechters in concreto de context nagegaan waarin de kritiek werd geuit en het geschrift verspreid, houden ze rekening met de bijzondere hoedanigheid van partijen en de overige bijzondere omstandigheden, doen ze aan een afweging tussen het recht op vrije meningsuiting en het waarborgen van het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht en houden zij rekening met de proportionaliteit.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat de appelrechters nalieten deze elementen in concreto te onderzoeken, mist het feitelijke grondslag.

6. Anders dan waarvan het middel uitgaat, laten deze gronden toe de wettigheid te toetsen en kan het middel in zoverre niet worden aangenomen.

7. De overige grieven zijn afgeleid en zijn mitsdien niet ontvankelijk.

Dictum

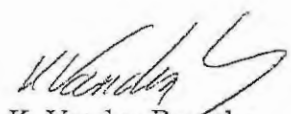
Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

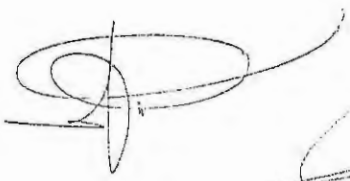
Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 547,45 euro.

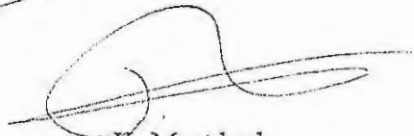
Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit afdelingsvoorzitter Albert Fettweis, als voorzitter, afdelingsvoorzitter Beatrijs Deconinck, en de raadsheren Alain Smetryns, Koen Mestdagh en Geert Jocqué, en in openbare rechtszitting van 24 oktober 2014 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Albert Fettweis, in aanwezigheid van advocaat-generaal André Van Ingelgem, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.

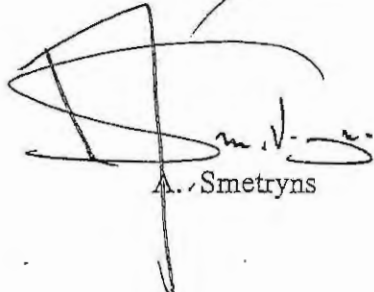
K. Vanden Bossche

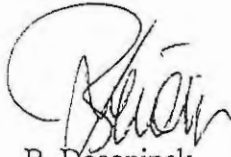
G. Jocqué

K. Mestdagh

A. Smetryns

B. Deconinck

A. Fettweis